

**НАРЕДБА № 38 от 27.08.2003 г. за предоставяне на безвъзмездна
финансова помощ за обновяване и развитие на селата, опазване и
съхраняване на селското наследство и културни традиции по
Специалната предприсъединителна програма на Европейския съюз
за развитие на земеделието и селските райони в Република България
(САПАРД)**

Издадена от министъра на земеделието и горите, обн., ДВ, бр. 77 от 1.09.2003 г.

**Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл.1.(1) С тази наредба се уреждат условията и редът за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за обновяване и развитие на селата, опазване и съхраняване на селското наследство и културни традиции по Специалната предприсъединителна програма на Европейския съюз (ЕС) за развитие на земеделието и селските райони в Република България (САПАРД).

(2) Финансовата помощ по ал. 1 се предоставя за инвестиционни разходи, свързани с дейностите, посочени в приложение № 1.

(3) Списък на допустимите разходи по дейности се предоставя на кандидатите за подпомагане заедно с молбата за кандидатстване.

Чл.2. Финансовата помощ се предоставя в рамките на предвидените за съответната година финансови средства, определени въз основа на Многогодишното финансово споразумение между Европейската комисия от страна на Европейската общност и Република България по САПАРД.

Чл.3. Финансовата помощ е в размер до 100 процента от одобрените инвестиционни разходи, от които 75 процента се осигуряват от ЕС и 25 процента - от държавния бюджет на Република България.

Чл.4. Кандидатът не се подпомага по САПАРД, ако за същата инвестиция е подпомаган по други програми.

Чл.5.(1) Минималният размер на одобрените инвестиционни разходи за проект е левовата равностойност на 30 000 евро.

(2) Максималният размер на одобрените инвестиционни разходи за проект е левовата равностойност на 1 000 000 евро.

(3) При одобряване на инвестиционните разходи не се включва начисленият данък върху добавената стойност.

Чл.6.(1) Един кандидат може да бъде подпомаган до не повече от 5 проекта, одобрени по реда на тази наредба, като общият размер на одобрените инвестиционни разходи не може да надхвърля левовата равностойност на 1 000 000 евро за периода на прилагане на програма САПАРД.

(2) За всяко подпомагане се кандидатства след извършване на плащанията по предходния проект.

(3) Не се допуска едновременно кандидатстване по повече от една мярка по програма САПАРД.

**Глава втора
УСЛОВИЯ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВА ПОМОЩ**

Чл.7.(1) За подпомагане могат да кандидатстват общини от селските райони в страната, посочени в приложение № 2.

(2) Кандидатите по ал. 1 се подпомагат за проект, който:

- 1.е предложен от общината, на чиято територия ще се осъществява проектът;
- 2.няма отрицателно въздействие върху околната среда по смисъла на Закона за опазване на околната среда (ДВ, бр. 91 от 2002 г.);
- 3.фигурира в общинския план за развитие на съответната община;
- 4.ще се осъществява на територията на селските райони на страната;
- 5.има положително становище от съответния областен съвет за регионално развитие относно социално-икономическата необходимост от проекта;
- 6.не води до създаване на значителни нетни приходи;
- 7.услугите и доставките, обекти на инвестицията, са с произход от страните - членки на Европейския съюз, или от България, Естония, Литва, Латвия, Полша, Румъния, Словакия, Словения, Унгария, Чехия, Кипър, Малта и Турция.

Чл.8.(1) Подпомагат се кандидатите, които са представили социално-икономическа обосновка по образец, с която доказват, че проектът не генерира значителни нетни приходи, за период не по-малък от 5 години.

(2) Инвестиционните разходи за подготовка на проекта, като разходите за възнаграждения на архитекти, инженери и консултанти, правни услуги, разходи за технико-икономическа оценка и анализи, придобиване на лицензи и патенти, разходите за подготовка и/или изпълнение на проекта, пряко свързани с инвестицията, включително и разходите за изготвяне на работен проект, се възстановяват в размер до 12 на сто от общите допустими разходи по проекта.

(3) В случаите, когато се кандидатства с готов работен проект, се подпомагат до 50 на сто от допустимите разходи на изготвения работен проект.

(4) Инвестиционни разходи по ал. 2 включват и разходите за изготвяне на социално-икономическата обосновка, които са до 5 на сто от общите допустими разходи по инвестиционния проект, но не повече от 5000 евро.

Чл.9. Не се предоставя финансова помощ за:

- 1.закупуване или наем на земя и съществуващи сгради;
- 2.данъци, мита и вносни такси, които са възстановими, рефинансирани или могат да бъдат компенсирани по друг начин, не представляват част от общата данъчна система на страната и водят до диспропорции при прилагането на програмата;
- 3.текущи разходи, включително разходи за поддръжка и наем;
- 4.лизинг;
- 5.закупуване на транспортни средства и специализирана техника;
- 6.банкови такси, такси по обезпечителни сделки, включително банкови гаранции и разходи, свързани с обслужване на банкови сметки;
- 7.разходи по **чл.8**, ал. 2, които надвишават 12 на сто от общите допустими разходи по проекта;
- 8.разходи по **чл.8**, ал. 4, които надвишават 5 на сто от общите допустими разходи по проекта;
- 9.разходите и/или извършени плащания, свързани с предмета на инвестицията, направени преди датата на одобряване на проекта, с изключение на разходите по **чл.8**, ал.2 и 4;
- 10.плащане в натура;
- 11.разходи, свързани с доставки на стоки и предоставяне на услуги, които не са с произход от страните съгласно **чл.7**, ал. 2, т. 7;
- 12.изграждане или подобряване на отклонения на водоснабдителната или уличната мрежа, собственост на частни лица;
- 13.изграждане или подобряване на канализационна мрежа, собственост на частни лица;
- 14.разходи, направени преди датата на предоставяне правото на управление на средствата по мярката от страна на Европейската комисия.

Глава трета

РЕД ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВА ПОМОЩ

Чл.10.(1) Кандидатите за финансово подпомагане подават в Централно управление (ЦУ) на Държавен фонд "Земеделие" (ДФ "Земеделие"), изпълняващ функциите на Агенция "САПАРД", молба по образец, утвърден от изпълнителния директор на фонда, към която прилагат документите по приложения № 3 и 4.

(2) Молбата се подава лично от кмета на кандидатстващата община или упълномощено по съответния ред лице.

Чл.11.(1) В едномесечен срок от получаването на документите по **чл.10**, ал. 1 ДФ "Земеделие":

1.проверява заявените данни и посочените факти;

2.извършва проверка на място;

3.дава становище с предложение за одобряване или отхвърляне на проекта.

(2) Предложение за одобряване се прави, когато:

1.проектът отговаря на условията за предоставяне на финансова помощ по глава втора;

2.на проекта е направена оценка по критериите, посочени в приложение № 5;

3.в случай че след направената оценка по т. 2 проектите наберат еднакъв брой точки, но не могат всички да бъдат финансирани при условия на ограничен бюджет, те се класират в зависимост от готовността на кандидата да участва с договорен процент собствени средства.

(3) Когато при проверките по **чл.11**, ал. 1, т. 1 и 2 се установи непълнота на документите или неточност на заявените данни и посочените факти, ДФ "Земеделие" уведомява писмено кандидата, който в 10-дневен срок от датата на уведомяването може да отстрани констатираните непълноти или неточности чрез представяне на допълнителни и/или нови документи.

(4) Срокът по ал. 1 не тече през времето за отстраняване на непълнотите или неточностите в представените документи.

(5) Когато кандидатът не отстрани установените непълноти или неточности в срока по ал. 3, както и при несъответствие с условията и критериите по ал. 2, т. 1 ДФ "Земеделие" писмено уведомява кандидата за отхвърлянето на проекта.

Чл.12.(1) Комисията за избор на проекти се назначава от изпълнителния директор на ДФ "Земеделие" и заседава най-малко веднъж на три месеца.

(2) Комисията за избор на проекти прави предложения за одобряване или отхвърляне на проектите до изпълнителния директор на ДФ "Земеделие".

(3) Изпълнителният директор на ДФ "Земеделие" взема решения за одобряване или отхвърляне на проектите.

(4) Кандидатът, чийто проект е отхвърлен, има право да кандидатства отново за подпомагане на същата инвестиция по реда на тази наредба.

Чл.13.(1) След изтичане на срока по **чл.11**, ал. 1, но не по-късно от пет месеца от приемане на документите по **чл.10** кандидатът получава уведомително писмо за одобряването или отхвърлянето на проекта.

(2) В срок 10 работни дни от получаване на уведомителното писмо за одобряване на проекта кандидатът следва да се яви в ЦУ на ДФ "Земеделие" за сключване на договор за отпускане на финансовата помощ.

(3) Ако в срока по ал. 2 кандидатът не сключи договор, той губи право на подпомагане по одобрения проект и може да кандидатства отново за подпомагане на същата инвестиция по реда на тази наредба.

Чл.14.(1) След подписване на договора в случаите, когато кандидатът е представил "идеен проект" по смисъла на Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.), кандидатът провежда търг за възлагане изработването на работен проект в съответствие с Многогодишното финансово споразумение между Европейската комисия от страна на Европейската общност и Република България (САПАРД) съгласно утвърдени от изпълнителния директор на ДФ "Земеделие" Правила за провеждане на тръжни процедури.

(2) При неизпълнение на предходната алинея разходите за подготовка на работния проект не се подпомагат.

(3) След изготвянето на работен проект в изпълнение на ал. 1 кандидатът провежда търг за възлагане на изпълнението на инвестиционния проект в съответствие с Многогодишното финансово споразумение между Европейската комисия от страна на Европейската общност и Република България (САПАРД) съгласно утвърдени от изпълнителния директор на ДФ "Земеделие" указания за провеждане на тръжни процедури.

Чл.15.(1) В случаите, когато кандидатът е сключил договор и представил "работен проект" по глава седма от Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.) и са изпълнени изискванията на **чл.14**, се провежда търг за възлагане изпълнението на инвестиционния проект в съответствие с Многогодишното финансово споразумение между Европейската комисия от страна на Европейската общност и Република България (САПАРД) съгласно утвърдени от изпълнителния директор на ДФ "Земеделие" указания за провеждане на тръжни процедури.

(2) При неизпълнение на предходната алинея договорът по **чл.13** се прекратява.

Чл.16.Одобреният проект се изпълнява в рамките на срока, посочен в договора, който не може да надвишава 24 месеца.

Глава четвърта

ИЗПЛАЩАНЕ НА ФИНАНСОВАТА ПОМОЩ И КОНТРОЛ ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОЕКТИТЕ

Чл.17.(1) Финансовата помощ се изплаща след извършване на цялата инвестиция или на част от нея.

(2) Плащането на част от инвестицията се извършва само ако е посочено в инвестиционния проект, размерът на инвестицията надхвърля левовата равностойност на 300 000 евро и е одобрено от изпълнителния директор на Държавен фонд "Земеделие".

(3) Допустими са две междинни плащания по предходната алинея.

Чл.18.(1) За изплащане на финансовата помощ се кандидатства след извършване на инвестицията, но не по-късно от 15 дни от изтичането на срока по **чл.16**.

(2) За изплащане на финансовата помощ кандидатът подава заявка за плащане по образец, утвърден от изпълнителния директор на ДФ "Земеделие", и прилага документи съгласно приложение № 6.

(3) Държавен фонд "Земеделие" може да изиска представянето и на други документи, извън посочените в приложение № 6, които са предвидени в договора за предоставяне на финансова помощ.

(4) В случаите, когато в документите по ал. 2 и 3 има непълноти или неточности, ДФ "Земеделие" уведомява писмено кандидата, който в срок, определен от ЦУ на ДФ

"Земеделие", течащ от датата на уведомяването, може да отстрани констатираните непълноти или неточности чрез представяне на допълнителни и/или нови документи.

Чл.19.(1) Държавен фонд "Земеделие" изплаща финансовата помощ по проекта в срок три месеца от постъпване на заявката за плащане заедно с всички необходими документи, доказващи направената инвестиция.

(2) Срокът за плащане по ал. 1 не тече през времето за отстраняване на непълнотите или неточностите в представените документи.

Чл.20.(1) Изпълнителният директор на ДФ "Земеделие" одобрява или отказва изплащането на финансовата помощ след извършване на проверка и анализ за установяване на фактическо и документално съответствие между одобрения инвестиционен проект и извършената инвестиция и уведомява писмено ползвателя за окончателния размер на финансовата помощ или за отказа да му бъде изплатена.

(2) Когато е отказано изплащане на финансовата помощ, ползвателят няма право да подаде друга заявка за плащане по същата инвестиция.

Чл.21. Държавен фонд "Земеделие" изплаща помощта по одобрения проект при условие, че ползвателят отговаря на условията на **чл.7**, а извършените разходи са съгласно изискванията на **чл.9**.

Чл.22.(1) Ползвателят на помощта е длъжен в продължение на 5 години:

1. да използва придобитите при изпълнение на одобрения проект активи по предназначение и на определеното в инвестиционния проект място;

2. да не продава или да не преотстъпва ползването върху придобитите при изпълнение на одобрения проект активи чрез отдаването им под наем, аренда или по договор за съвместна дейност или по друг начин;

3. да съхранява всички оригинални документи, свързани с инвестицията, които не са предадени на ДФ "Земеделие" при подаване на молбата за кандидатстване или заявката за плащане.

(2) Ползвателят на помощта е длъжен в двуседмичен срок след окончателното изплащане на финансовата помощ да постави на видно място табела, указваща, че изграждането на обекта или закупуването на оборудването е осъществено с финансовата помощ на програма САПАРД.

Чл.23. Държавен фонд "Земеделие" осъществява последващ контрол върху целевото използване на инвестициите и спазването на сроковете по **чл.22**.

Чл.24.(1) Ползвателите на помощта и техните доставчици са длъжни да съдействат и да предоставят исканата информация на упълномощените служители на ДФ "Земеделие", на оторизирани представители на Европейската комисия (ЕК) и на сертифициращия орган съгласно Наредба № 1 от 2002 г. за реда за акредитация на САПАРД агенция по Специалната предприединителна програма за развитие на земеделието и селските райони в Република България (САПАРД) (ДВ, бр. 23 от 2002 г.).

(2) Служителите на ДФ "Земеделие", представителите на ЕК и на сертифициращия орган се легитимират пред ползвателите на помощта и доставчиците и извършват проверки в съответствие с предоставените им правомощия.

Чл.25.(1) Ползвателят на помощта е длъжен да застрахова активите - предмет на инвестицията, в полза на ДФ "Земеделие" за срок 5 години срещу застрахователните рискове, посочени в приложение № 9.

(2) Ползвателят на помощта е длъжен да подновява застрахователния договор по ал. 1 всяка година в срок до 31 януари. Застрахователната премия е за сметка на ползвателя на помощта.

Чл.26. При неизпълнение на изискванията на **чл.22** и **25** ползвателят на помощта дължи връщане на получената финансова помощ заедно със законната

лихва от момента на извършване на нарушението, а когато той не може да бъде установен, от деня на откриването му.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Мярка" е начинът, по който се прилага определен приоритет от Националния план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2000 - 2006 г., като всяка мярка се състои от специфични цели и се финансира съгласно определен бюджет както от страна на Европейската общност, така и от страна на Република България.

2. "Значителни нетни приходи" са налице, когато разликата от нетната настояща стойност на генерираните от обекта приходи и нетната настояща стойност на оперативните разходи е по-голяма от 25 на сто от направените по проекта инвестиционни разходи.

3. "Подобряване" е реконструкция или ремонт на мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура.

4. "Историческа сграда" е сграда, която с решение на общинския съвет е обявена за историческа.

5. Курсът на обмяна за плащанията от страна на ДФЗ - Агенция "САПАРД", е курсът, определен в предпоследния работен ден на Европейската комисия от месеца, предхождащ месеца, през който разходът е бил вписан в сметките на ДФЗ - Агенция "САПАРД". Датата, на която е издадено платежното нареждане към ползвателя или упълномощеното от него лице, е датата, посочена в сметките.

§ 2. Документите, които се изискват по тази наредба, се представят на български език. Когато оригиналният документ е изготвен на чужд език, трябва да бъде придружен с легализиран превод на български език.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Наредбата се издава на основание чл.11, ал. 3 от Закона за подпомагане на земеделските производители.

§ 4. Изпълнението на наредбата се възлага на изпълнителния директор на ДФЗ.

Приложение № 1 към чл.1, ал. 2

Дейности, за които се предоставя финансовата помощ

1. Изграждане или подобряване на водоснабдителната мрежа.
2. Подобряване на уличната мрежа.
3. Изграждане или подобряване на канализационната мрежа.
4. Възстановяване на исторически сгради - публична общинска собственост.
5. Изграждане или възстановяване на многофункционални културно-информационни центрове и паркове - публична общинска собственост.
6. Изграждане или подобряване на места за събиране на селскостопански, битови отпадъци, включително трупосъбирателни площадки.

Приложение № 2 към чл.7, ал. 1

Списък на селските райони по общини

Благоевград	Банско, Белица, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмяни, Хаджидимово, Якоруда
Бургас	Айтос, Камено, Карнобат, Малко Търново, Несебър, Поморие, Приморско, Руен, Созопол, Средец, Сунгурларе, Царево
Варна	Аврен, Аксаково, Белослав, Бяла, Ветрино, Вълчи дол, Девня, Долни Чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово
Велико Търново	Елена, Златарица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Стражица, Сухиндол

Видин	Белоградчик, Бойница, Брегово, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци, Чупрене
Враца	Борован, Бяла Слатина, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман, Хайредин
Габрово	Дряново, Севлиево, Трявна
Добрич	Балчик, Генерал Тошево, Добрич - селска, Каварна, Крушари, Тервел, Шабла
Кърджали	Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Момчилград, Черноочене
Кюстендил	Бобов дол, Бобошево, Кочериново, Невестино, Рила, Сапарева баня, Трекляно
Ловеч	Априлци, Летница, Луковит, Тетевен, Троян, Угърчин, Ябланица
Монтана	Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Чипровци, Якимово
Пазарджик	Батак, Белово, Брацигово, Велинград, Лесичево, Панагюрище, Пещера, Ракитово, Септември, Стрелча
Перник	Брезник, Земен, Ковачевци, Радомир, Трън
Плевен	Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Искър, Кнежа, Левски, Никопол, Пордим, Червен бряг
Пловдив	Брезово, Калояново, Карлово, Кричим, Куклен, Лъки, Марица, Перушица, Първомай, Раковски, Родопи, Садово, Стамболийски, Съединение, Хисаря
Разград	Завет, Исперих, Кубрат, Лозница, Самуил, Цар Калоян
Русе	Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Сливо поле, Ценово
Силистра	Алфатар, Главиница, Дулово, Кайнарджа, Ситово, Тутракан
Сливен	Котел, Нова Загора, Твърдица
Смолян	Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Мадан, Неделино, Рудозем, Чепеларе
София-област	Антон, Божурище, Ботевград, Годеч, Горна Малина, Долна баня, Драгоман, Елин Пелин, Етрополе, Златица, Ихтиман, Копривщица, Костенец, Костинброд, Мирково, Пирдоп, Правец, Самоков, Своге, Сливница, Чавдар, Челопеч
Стара Загора	Братя Даскалови, Гурково, Гълъбово, Мъглиж, Николаево, Опън, Павел баня, Раднево, Чирпан
Търговище	Антоново, Омуртаг, Опака, Попово
Хасково	Ивайловград, Любимец, Маджарово, Минерални бани, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Тополовград, Харманли
Шумен	Велики Преслав, Венец, Върбица, Каолиново, Каспичан, Никола Козлево, Нови пазар, Смядово, Хитрино
Ямбол	Болярово, Елхово, Страджа, Тунджа

Приложение № 3 към чл.10, ал. 1
Общи документи за всички дейности

1. Молба за кандидатстване (по образец).
2. "Идеен проект" по глава пета или "работен проект" по главаседма от Наредба № 4 от 2001г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (стандартна форма).
3. Баланс за последния отчетен период.
4. Оборотна ведомост за последния отчетен период.
5. Отчет за приходи и разходи за последния отчетен период.
6. Отчет за изпълнение на бюджета за последния отчетен период.
7. Разрешително за строеж в случай на кандидатстване с "работен проект".
8. Копие от положително решение за оценка на въздействието на проекта върху околната среда, издадено от Министерството на околната среда и водите, съответно от регионалната инспекция по околната среда и водите, при спазване на изискванията на Закона за опазване на околната среда.

9. Решение на общинския съвет за кандидатстването на проекта за финансиране по САПАРД.

10. Социално-икономическа обосновка на публичния характер на проекта.

11. Копие от одобрен общински план за развитие, в който е включен кандидатстващият за подпомагане по САПАРД проект.

12. Положително становище от областния съвет за регионално развитие за социално-икономическата необходимост на проекта.

13. Копие от лична карта на лицето, подаващо документите.

14. Разписки и/или фактури, доказващи извършените допустими разходи преди добрието на проекта, в случай че са направени такива разходи.

15. Нотариално заверено пълномощно, в случай че документите не се подават от кмета на общината.

16. Тръжно досие съгласно Правилата за провеждане на тръжни процедури в съответствие с Многогодишното финансово споразумение.

17. Решение на Комисията за земеделски земи/комисии към областните дирекции по земеделие и гори за промяна в предназначението на земеделски земи съгласно Закона за опазване на земеделските земи в случаите, когато това се налага.

18. Могат да бъдат представени и:

18.1. документ(и), доказващ(и) участието на местните хора във вземането на решения за проекта (одобрение от местни НПО);

18.2. документ(и), доказващ(и), че в общината са започнати проекти по други програми за развитие.

Приложение № 4 към чл.10, ал. 1

Специфични документи

1. За дейност "Изграждане или подобряване на водоснабдителната мрежа, подобряване на уличната мрежа":

съгласувателно писмо за ползване на водоизточник на етап предпроектиране в случай на ново строителство или увеличаване на капацитета при реконструкция, издадено от собственика на водоизточника.

2. За дейност "Изграждане или подобряване на канализационната мрежа":

съгласувателно писмо за ползване на канал на етап предпроектиране в случай на ново строителство или увеличаване на капацитета при реконструкция.

3. За дейност "Възстановяване на исторически сгради - публична общинска собственост":

а) копия от удостоверение, издадено от Националния институт за паметници на културата, че сградата е включена в списъка на "паметниците на материалната култура", или становище на общинския съвет, определящо назованата в проекта сграда като историческа или като паметник на културата;

б) акт за публична общинска собственост за сградата и земята под нея към датата на кандидатстване.

4. За дейност "Изграждане или възстановяване на многофункционални културно-информационни центрове и паркове - публична общинска собственост":

акт за публична общинска собственост за сградата и земята под нея към датата на кандидатстване или акт за собственост на земята при изграждане на парк.

5. За дейност "Изграждане или подобряване на места за събиране на селскостопански, битови отпадъци, включително трупосъбирателни площадки":

а) акт за публична общинска собственост за земята, върху която ще се изграждат или подобряват съоръженията;

б) решение за определяне на терена за изграждане на трупосъбирателна площадка съгласно изискванията на чл.8 от Наредба № 29 от 2002 г. на МЗГ, в случай че се кандидатства за изграждане на нова трупосъбирателна площадка.

Приложение № 5 към чл.11, ал. 2, т. 2
Критерии за оценка на проекти

Критерии	Точки	
	да	не
Географското положение на населеното място/общината - "изостанал селски район" съгласно приложение № 7	50	0
Географското положение на населеното място - район с потенциал за развитие на туризма съгласно приложение № 8	10	0
Наличие на валиден работен проект	10	0
Участие на местните хора във вземането на решения за проекта (одобрени от местните НПО)	10	0
В общината има завършени частни проекти, подпомогнати по програма САПАРД	10	0
В общината има проекти по други програми за развитие	10	0
Общо	100	0

Приложение № 6 към чл.18, ал. 2
Документи за плащане

1. Копие на становище за въздействието върху околната среда, издадено от РИОСВ (след изпълнение на проекта).
2. Нотариално заверено пълномощно, в случай че документите не са представени от представител на общината.
3. Копие от лична карта на лицето, което подава документите за плащане.
4. Договор за строителство между кандидата и строителна компания.
5. Проектно-сметна документация според чл.24, ал. 2 от Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти, Закон за устройство на територията.
6. Разрешително за ползване на строеж, издадено от Дирекцията за национален строителен контрол - протокол образец 16.
7. Констативен акт за предаване на строежа от строителя на инвеститора - протокол № 19.
8. Първични счетоводни документи, доказващи извършените разходи.
9. Касови бележки, прикрепени към всяка фактура, или в случай на плащане по банков път, платежни нареждания и банкови извлечения от деня на извършване на плащането, доказващи плащане от страна на ползвателя.
10. Сертификати за произход на всички елементи на предмета на инвестицията (съдържащи конкретни характеристики на стоките, като търговска марка, модел, сериен номер, количество и т.н.).
11. Копие от митническа декларация (в случай на внос).
12. Сертификати за движение на стоките (Евро 1) или декларация от одобрен износител върху фактурата (в случай на внос).
13. Сертификати за качество на машини и съоръжения.
14. Сертификат за 72-часова проба на машините (за I 01 и I 02).

15. Застрахователна полица на предмета на инвестицията в полза на ДФ "Земеделие", покриваща рисковете, описани в договора между кандидата и ДФЗ.

16. Касова бележка/платежно нареждане и пълно банково извлечение за платена застрахователна премия.

17. Банкова гаранция за добро изпълнение в полза на ДФ "Земеделие" в случай на междинно плащане.

Приложение № 7 към чл.11, ал. 2, т. 2
Изостанали селски райони

1. Стралджа (област с адм. център гр. Ямбол).
2. Котел (област с адм. център гр. Сливен).
3. Долни чифлик, Дългопол (област с адм. център гр. Варна).
4. Суворово (област с адм. център гр. Варна).
5. Върбица, Смядово (област с адм. център гр. Шумен).
6. Антоново, Омуртаг (област с адм. център гр. Търговище).
7. Тервел (област с адм. център гр. Добрич), Алфатар и Кайнарджа (област с адм. център гр. Силистра).
8. Каолиново, Венец, Никола Козлево, Хитрино (област с адм. център гр. Шумен).
9. Тутракан, Главиница, Ситово (област с адм. център гр. Силистра), Завет, Кубрат (област с адм. център гр. Разград) и Сливо поле (област с адм. център гр. Русе).
10. Лозница, Самуил (област с адм. център Разград).
11. Две могили, Борово, Ценово (област с адм. център гр. Русе), Опака (област с адм. център гр. Търговище) и Цар Калоян (област с адм. център Разград).
12. Златарица, Стражица (област с адм. център гр. Велико Търново).
13. Гулянци (област с адм. център гр. Плевен).
14. Угърчин (област с адм. център гр. Ловеч).
15. Оряхово (област с адм. център гр. Враца) и Искър, Кнежа (област с адм. център гр. Плевен).
16. Бяла Слатина, Мизия, Хайредин, Борован, Криводол (област с адм. център гр. Враца).
17. Лом, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Медковец, Якимово (област с адм. център гр. Монтана).
18. Вършец (област с адм. център гр. Монтана).
19. Белоградчик, Бойница, Брегово, Грамада, Димово, Кула, Ново село, Ружинци (област с адм. център гр. Видин).
20. Трън (област с адм. център гр. Перник) и Трекляно (област с адм. център гр. Кюстендил).
21. Невестино (област с адм. център гр. Кюстендил).
22. Струмяни (област с адм. център Благоевград).
23. Белица, Якоруда (област с адм. център Благоевград).
24. Гърмен (област с адм. център Благоевград).
25. Девин, Борино (област с адм. център гр. Смолян).
26. Велинград, Ракитово (област с адм. център гр. Пазарджик).
27. Стрелча (област с адм. център гр. Пазарджик).
28. Раковски, Садово (област с адм. център гр. Пловдив) и Братя Даскалови (област с адм. център гр. Стара Загора).
29. Павел баня (област с адм. център гр. Стара Загора).
30. Минерални бани (област с адм. център гр. Хасково).
31. Ардино (област с адм. център гр. Кърджали).
32. Кирково (област с адм. център гр. Кърджали).
33. Стамболово (област с адм. център гр. Хасково).
34. Тополовград (област с адм. център гр. Хасково).

Приложение № 8 към чл.11, ал. 2, т. 2
Общини и планински населени места с потенциал за развитие на селски туризъм

Област	Общини
Благоевград	Банско, Белица, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмьяни, Хаджидимово, Якоруда.
Бургас	Сунгурларе, Средец, Малко Търново, Царево, Приморско, Созопол, Поморие, Несебър, Айтос, Камено, Карнобат, Руен.
Варна	Аксаково, Аврен, Бяла, Долни чифлик, Дългопол, Вълчи дол, Белослав, Суворово, Провадия, Ветрино
Велико Търново	Елена, Златарица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Стражица, Сухиндол.
Видин	Белоградчик, Кула, Чупрене, Бойница, Брегово, Грамада, Димово, Макреш, Ново село, Ружинци.
Враца	Мездра, Криводол, Борован, Бяла Слатина, Оряхово, Роман, Хайредин
Габрово	Дряново, Севлиево, Трявна.
Добрич	Шабла, Каварна, Балчик, Добрич - селска, Генерал Тошево, Крушари, Тервел.
Кърджали	Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Момчилград, Черноочене.
Кюстендил	Кочериново, Невестино, Рила, Сапарева баня, Трекляно.
Ловеч	Априлци, Летница, Тетевен, Троян, Ябланица.
Монтана	Чипровци, Берковица, Вършец, Георги Дамяново, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Лом, Медковец, Якимово.
Пазарджик	Батак, Белово, Брацигово, Велинград, Лесичево, Панагюрище, Пещера, Ракитово, Септември, Стрелча.
Перник	Земен, Трън, Ковачевци, Брезник, Радомир.
Плевен	Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Кнежа, Искър, Левски, Никопол, Пордим, Червен бряг.
Пловдив	Лъки, Хисаря, Карлово, Брезово, Калояново, Кричим, Куклен, Марица, Перущица, Първомай, Раковски, Родопи, Садово, Стамболийски, Съединение
Разград	Цар Калоян, Завет, Исперих, Кубрат, Лозница, Самуил.
Русе	Бяла, Иваново, Сливо поле, Ветово, Борово, Две могили, Ценово.
Силистра	Алфатар, Главиница, Дулово, Кайнарджа, Ситово, Тутракан.
Сливен	Котел, Нова Загора, Твърдица.
Смолян	Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Мадан, Неделино, Рудозем, Чепеларе
София-област	Копривщица, Етрополе, Костенец, Долна баня, Самоков, Своге, Антон, Божурище, Ботевград, Годеч, Горна Малина, Драгоман, Елин Пелин, Златица, Ихтиман, Костинброд, Мирково, Правец, Сливница, Чавдар, Челопеч.
Стара Загора	Павел баня, Братя Даскалови, Гурково, Гълъбово, Мъглиж, Николаево, Опан, Раднево, Чирпан.
Търговище	Омуртаг, Антоново, Опака, Попово.
Хасково	Минерални бани, Маджарово, Ивайловград, Тополовград, Стамболово, Любимец, Свиленград, Симеоновград, Харманли.
Шумен	Велики Преслав, Върбица, Смядово, Венец, Каолиново, Каспичан, Никола Козлево, Нови пазар, Хитрино.
Ямбол	Елхово, Болярово, Стралджа, Тунджа.

Планински населени места

Община	Населено място
Благоевград	с.Изгрев, с.Бело поле, с.Бистрица, Благоевград, с.Бучино, с.Българчево, с.Габрово, с.Горно Хърсово, с.Дебочица, с.Делвино, с.Дренково, с.Дъбрава, с.Еленово, с.Клисура, с.Лешко, с.Лисия,

с. Марулево, с. Мощанец, с. Обел, с. Падеш, с. Рилци, с. Селище,
с. Логодаж, с. Церово

Велико с. Белчевци, с. Бойчовци, с. Вонеща вода, с. Вългевци, с. Горановци,
Търново с. Дойновци, с. Долни Дамяновци, с. Ивановци, с. Йовчевци,
с. Кладни дял, с. Клъшка река, с. Лагерите, с. Мишеморков хан,
с. Никюп, с. Пирамидата, с. Продановци, с. Радковци, с. Райковци,
с. Самсиите, с. Сеймените, с. Семковци, с. Терзиите, с. Тодоровци,
с. Цепераните, с. Цонковци

Враца с. Згориград, с. Лютаджик, с. Паволче, с. Челопек

Габрово с. Ангелов, с. Баланите, с. Банковци, с. Бекриите, с. Богданчовци,
с. Боженците, с. Бойновци, с. Бойчета, с. Борики, с. Бялково,
с. Велковци, с. Ветрово, с. Влайчовци, с. Врабците, с. Вълков дол,
с. Гайтаните, с. Геневци, с. Гледаци, с. Горнова могила, с. Дебел дял,
с. Донино, с. Драганчетата, с. Езерото, с. Живко, с. Жълтеш,
с. Здравковец, с. Зелено дърво, с. Иванили, с. Иванковци, с. Калчовци,
с. Карали, с. Кметчета, с. Кози рог, с. Колишовци, с. Костадините,
с. Костенковци, с. Малини, с. Междени, с. Мечковица, с. Моровеците,
с. Музга, с. Овошарци, с. Орловци, с. Пейовци, с. Пенковци,
с. Петровци, с. Попари, с. Пъртевци, с. Поток, с. Рачевци, с. Руйчовци,
с. Свинарски дол, с. Седянковци, с. Сейковци, с. Солари, с. Спасовци,
с. Стоманеците, с. Стойковци, с. Тодоровци, с. Тодорчета,
с. Торбалъжите, с. Трапесковци, с. Трънито, с. Фърговци, с. Цвятковци,
с. Читаковци, с. Чукилите, с. Чарково, с. Червена локва, с. Шипчените,
с. Ясените

Кърджали с. Айрово, с. Багра, с. Бащино, с. Бели пласт, с. Бленика, с. Божак,
с. Бойно, с. Болярци, с. Брош, с. Бяла поляна, с. Бялка, с. Велешани,
с. Висока, с. Висока поляна, с. Вишеград, с. Воловарци, с. Върбенци,
с. Главатарци, с. Глухар, с. Гняздово, с. Голяма бара,
с. Горна крепост, с. Гъсково, с. Добриново, с. Долище,
с. Долна крепост, с. Дъждино, с. Дъждовница, с. Дънгово, с. Енчец,
с. Жинзифово, с. Житарник, с. Зайчино, с. Звезделина, с. Звезден,
с. Звиница, с. Звъника, с. Звънче, с. Зелениково, с. Зимзелен,
с. Зорница, с. Иванци, с. Илиница, с. Невестино, с. Калинка,
с. Калоянци, с. Каменарци, с. Кобиляне, с. Кокиче, с. Кокошане,
с. Конево, с. Костино, с. Крайно село, с. Крин, с. Крушевска,
с. Крушка, гр. Кърджали, с. Къосево, с. Лисиците, с. Лъвово,
с. Люляково, с. Майсторово, с. Македонци, с. Мартино, с. Миладиново,
с. Мост, с. Мургово, с. Мъдрец, с. Ненково, с. Опълченско,
с. Орешница, с. Островица, с. Охлювец, с. Панчево, с. Пенъово,
с. Пепелище, с. Перперек, с. Петлино, с. Повет, с. Прилепци, с. Пропаст
с. Пъдарци, с. Рани лист, с. Резбарци, с. Ридово, с. Рудина,
с. Сватбаре, с. Севдалина, с. Седловина, с. Сестринско, с. Сипей,
с. Скалище, с. Скална глава, с. Скърбино, с. Снежинка, с. Соколско,
с. Соколяне, с. Солище, с. Срединка, с. Старо място, с. Стражевци,
с. Страхил войвода, с. Стремово, с. Стремци, с. Татково, с. Тополчане,
с. Три могили, с. Ходжовци, с. Царевец, с. Чеганци, с. Черешница,
с. Черна скала, с. Черньовци, с. Чилик, с. Чифлик,
с. Широко поле, с. Яребица, с. Ястреб

Дупница с. Бистрица, с. Грамаде, с. Делян, с. Дяково, с. Крайни дол,
с. Крайници, с. Кременик, с. Тополница

Кюстендил с. Блатец, с. Бобешино, с. Богослов, с. Буново, с. Горановци,
с. Горна Брестница, с. Горно Уйно, с. Грамаждано, с. Граница,
с. Гурбановци, с. Гърбино, с. Гърляно, с. Дворище, с. Дождевица,
с. Долно Уйно, с. Драговищица, с. Жиленци, с. Ивановци,
с. Каменичка Скакавица, с. Коняво, с. Коприва, с. Кутугерци,
с. Кършалево, гр. Кюстендил, с. Леска, с. Лисец, с. Лозно, с. Ломница,
с. Мазарачево, с. Вратца, с. Ново село, с. Полетинци, с. Раждавица,
с. Раненци, с. Режинци, с. Савойски, с. Сажденик, с. Слокощица,
с. Таваличево, с. Црешново, с. Цървена ябълка, с. Цървеняно,
с. Чудинци, с. Шипочано

Ловеч с. Абланица, с. Българене, с. Дъбрава, с. Лешница, с. Малиново,
с. Стефаново

Перник	с.Боснек, с.Вискяр, с.Големо Бучино, с.Кладница, с.Кралев дол, с.Лесковец, с.Люлин, с.Планиница, с.Радуй, с.Рударци, с.Селищен дол, с.Студена
Асеновград	с.Бачково, с.Бор, с.Врата, с.Горнослав, с.Добростан, с.Изворово, с.Косово, с.Лясково, с.Мостово, с.Нареченски бани, с.Новаково, с.Орешец, с.Сини връх, с.Тополово, с.Три могили, с.Узуново
Сливен	с.Било, с.Божевци, с.Бяла, с.Въглен, с.Глушник, с.Голямо Чочовени с.Градско, с.Изгрев, с.Ичера, с.Мъсърлии, с.Новачево, с.Средорек
Смолян	с.Алиговска, с.Арда, с.Баблон, с.Горна Арда, с.Букаците, с.Белев дол, с.Билианска, с.Бориково, с.Бостина, с.Буката, с.Виево с.Влахово, с.Водата, с.Вълчан, с.Върбово, с.Габрица, с.Гела, с.Гоздевица, с.Горово, с.Градът, с.Гращица, с.Гудевица, с.Димово, с.Дунево, с.Еленска, с.Ельово, с.Заевите, с.Змиево, с.Чучур, с.Исьовци, с.Катраница, с.Киселичево, с.Кокорково, с.Кошница, с.Кремене, с.Кукувица, с.Кутела, с.Левочево, с.Липец, с.Лъка, с.Люлка, с.Магарджица, с.Милково, с.Могилица, с.Момчиловци, с.Мугла, с.Надарци, с.Орешица, с.Остри пазлак, с.Петково, с.Пещера, с.Писаница, с.Подвис, с.Полковник Серафимово, с.Попрелка, с.Потока, с.Река, с.Речани, с.Ровина, с.Селище, с.Сивино, с.Славейно, с.Сливно, с.Смилян, гр. Смолян, с.Соколовци, с.Солища, с.Средок, с.Стикъл, с.Стойките, с.Стража, с.Сърнино, с.Тикале, с.Требище, с.Турян, с.Търън, с.Ухловица, с.Фатово, с.Хасовица, с.Чамла, с.Чеплетен, с.Черешките, с.Черешово, с.Черешовска река, с.Чокманово, с.Широка лъка
Казанлък	с.Горно Изворово, с.Енина, с.Ръжена, с.Средногорово, гр. Шипка, с.Ясеново
Стара Загора	с.Борилово, с.Змейово, с.Казанка, с.Люляк, с.Лясково, с.Ново село, с. Остра могила, с.Пряпорец, с. Сулица
Хасково	с.Широка поляна

Приложение № 9 към чл.25, ал. 1

Списък на рисковете, които трябва да бъдат покрити със застрахователни полици

1.При застраховка на сгради, съоръжения и оборудване - пожар, вкл. последиците от гасенето на пожара, експлозия, удар от мълния, удар от самолет или друг летателен апарат или предмети, падащи от тях, буря, ураган, градушка, наводнения, свличания или срутвания на земни пластове, падащи дървета и клони вследствие природни бедствия, измокряния в резултат на авария на "В и К", удар на ППС или животно, не принадлежащо или не под контрола на застрахования или лице на служба при него, със застрахованото имущество, злоумишлени действия на 3-ти лица (вандализъм), кражба с взлом на машини и съоръжения.

2.При застраховка на указателни и маркировъчни знаци и табели - природни бедствия, злоумишлени действия на 3-ти лица (вандализъм).